

2012_02_13-14 Tietoarkkitehtuuri

Korkeakoulujen opiskelun ja opetuksen tukipalveluiden tietoarkkitehtuurin kehittämistä pohtinut työryhmä RAKETTI-Synergiaryhmän [työpajassa 13-14.2.2012](#): muistiinpanoja

13.2.2012 Oppijan tietomallin katselmointi koulutustarjonnan (ja vähän suoritusten osalta)

Seppo Ränninrannan alustus: [RAKETTI_OPI_SYNERGIA_13_2_2012.ppt](#)

Koulutusmoduuli ja koulutusmoduulin toteutus

- Nyt pääterminä koulutusmoduuli tai koulutusmoduulin toteutus
 - Koulutusmoduuli voi sisältää 0-n koulutusmoduulia
 - Koulutusmoduulit saavat tyyppitiedot (perivät)
 - Koulutuksen perustiedot kertovat koulutusmoduulin (toteutuksen) tarkenteet
- Koulutusmoduulien atriбутtjoukko laajenee, koska voivat selittää minkä tahansa (tason: tutkinto, kokonaisuus, kurssi, tentti) koulutusmoduulin ominaisuuksia (koulutuksen perustiedot)

Voiko koulutusmoduuli sisältää useita itseään tarkentavia koulutusmoduuleja (tai koulutuksen toteutus itseään tarkentavia koulutuksen toteutuksia)

- Esimerkki
 - Kattilainsinöörin koulutus
 - Kattilainsinöörin tutkintovaatimukset/koulutusohjelma 2012-2014
 - Kattilainsinöörin koulutus (-moduuli tarjonnassa 2012 syksyllä alkavassa koulutuksessa)
- Ei: Kattilainsinöörin koulutusta (koulutusmoduuli) edustaa kyseisen koulutusmoduulin toteutus, kattilainsinöörin koulutus 2012-2014

"Konkreettiset kysymykset" ja työryhmän vastaukset

Kysymykset bulletteina, työryhmän kirjaama vastaus **punaisella** ja sihteerin (Antti Mäki) selitysyritys *kursiivilla*

- Miksi kutsutaan koulutuksen peruselementtiä? Koulutusmoduuli vai Koulutus? Joku muu termi?
 - Koulutusmoduuli**
 - Tämä siis vastaa eurooppalaisten standardien "learning opportunity" -objektia. Valittiin, koska termi on vapaana*
- Ovatko koulutustarjontaan liittyen kaikki olennainen tieto kasassa?
 - Periaatteet tulee olla kunnossa, yksityiskohtia voidaan tarkentaa**
 - Esitetyt peruseriaatteet ovat oikeat ja niiden läpiviennin ja selittäminen eri tahoille on nyt tärkeintä, muut kuin rakenteelliset osat tietomallista eivät ole yhtä kriittisiä, koska tiedonsiirtojen muodostamisessa voidaan säätää yksityiskohtaisen tason yhteensopivuutta*
- Tutkinto-ohjelmaa pienemmät kokonaisuudet aina opintokokonaisuuksia?
 - Ei ole sääntöä**
 - On tärkeää, että mallin perusteita ei sidota rakenteellisiin sääntöihin, joissa tutkintoihin sisältyvällä tasolla ovat aina "opintokokonaisuudet" tai vrt. korkeakoulun sisältyvällä tasolla ovat aina "tiedekunnat". Eri tasoille pitää voida antaa tarkenteita tilanteen mukaan: esimerkiksi tutkintoon sisältyvällä tasolla voi olla tutkinto. Tietomalli ei ota kantaa siihen, mitä saa olla tai ei saa olla vaan ne ovat toiminnan sääntöjä*
- Jos oletetaan että koulutusmoduulista on olemassa pysyvämpi taso ja toteutus, millaisia nämä tasot olisivat? Tutkintosääntö vs. opetussuunnitelma/ohjelma/opinto-opas?
 - Koulutusmoduuli on pysyvämpi kuin koulutusmoduulin toteutus, ei kiinnity mainittujen termien keskinäisiin suhteisiin**
 - Sama periaate kuin edellä tutkinto-ohjelmaan sisältyvien opintokokonaisuuksien kohdalla*
- Tietojen saatavuus korkeakouluista?
 - Koulutusmoduuleihin liittyvät kuvaustiedot saatavilla, tutkintoon johtavan koulutuksen osalta heikommin sähköisessä muodossa (nk. valintaperusteet vain kansallisessa palvelussa?)**
 - Työryhmän käsityksen mukaan koulutusmoduulien (koulutustarjonnassa olevien koulutusten; hakukohteiden) kuvaukset löytyy ja tulee pystyä tuottamaan sähköisesti korkeakoulusta. Tieto on ensisijaisesti tekstimuotoista eikä sähköisesti rakenteistettua.*
 - Työryhmä teki eron erityisesti yhteishauissa mukana olevan tutkintoon johtavan koulutuksen valintojen valintaperusteille eli niille yksityiskohtaisille säännöille ja kaavoille joiden perusteella henkilöt saavat pisteitä ja tulevat sijoitetuiksi erilaisiin kiintiöihin. Tällaiset säännöt ja kaavat tulee jatkossa tallentaa suoraan Opetushallituksen tuottamiin valtakunnallisiin haku- ja valintapalveluihin, joissa niitä sovelletaan, joten niiden osalta valtakunnallisen palvelun on mahdollistettava korkeakoulun loogiset tarpeet, mutta tieto muodostetaan systemaattiseen sähköiseen muotoon vasta valtakunnallisessa palvelussa*

Hajanaisia muistiinpanoja keskustelusta

- Wikissä oleviin Oppijan tietomallin koostetaulukoihin ei ole tullut kommentteja ([Tietomalli](#))
- Kaikki lisäykset on tosin voitu tähän asti tuoda sisällä
- Tässä vaiheessa lienee tärkeintä saada rakenne ja periaatteet (kuten ilmentymät) kohdilleen
- Kun saadaan käytännön esimerkkejä kokeiltaviksi, alkavat sisällölliset yksityiskohdat ilmentymään
- Mahdollisesti yksityiskohdissa voi olla puutteita kansainvälisiin kysymyksiin liittyen: CIMO, UAF?
- Kärrynpyörä: hakukohteeksi tarjottavan koulutusmoduulin yksiselitteinen yhteys syntyvään opiskeluoikeuteen
- Tutkintoon johtavan koulutuksen opetustarjonnasta ei pääsääntöisesti ole sähköisesti systemaattisessa muodossa tietoa ennen kuin se tallennetaan kansallisiin palveluihin (korkeakoulu => OPH)
- Muun kuin tutkintoon johtavan koulutuksen tarjonnan pohja on sen sijaan usein jo "opintohallinnon perusjärjestelmässä"
- Hakukohteiden (koulutustarjonnan) kuvailu
- Koulutustarjonnan teemat
- Koulutustarjonnassa hakukohteen kautta täytyisi selvittää erilaiset kontekstitekijät, jotka nykyään kuvataan siiloutuneen hakujärjestelmän puitteissa nykyisin, mutta jotka hukuvat kansallisessa koulutustarjonnassa opintopolku.fi tai jo korkeakoulujen yhteishauissa
- Mikä lähde esim. yhteishauun hakukohteiden kuvauksilla jatkossa on?
- Hakukohteen kuvaukset ja opetussuunnitelman kuvaukset eivät ole sama tieto, voisivatko olla ainakin osittain?
- Koulutuksen kuvaus siirrettävissä korkeakoulusta

- Valintaperusteiden kuvaus ja tallentaminen kansallisessa palvelussa => eivät kuulu yhteismitallisen tietomallin ytimeen, koska eivät ole liikutettavia tietoja vaan tiedot tuotetaan järjestelmälliseen sähköiseen muotoon vain valtakunnallisissa palveluissa, joissa niitä käytetäänkin
- Tietokantasuunnittelu ei ole sama asia kuin tietoarkkitehtuuri - tietomallisuunnittelu
- "Meitähän se ei kiinnosta"

14.2.2012 Koulutusmoduulin ja suoritustietojen sekä "todistusten" suhteesta

Oppijan tietomallin luonnoksen pohjalta: [Tutkinto- ja opintosuoritukset](#)

Kommentteja Tutkinto- ja opintosuoritukset -luonnokseen

- Tutkinto on tietyn tyyppisen (tutkinto-ohjelma) koulutusmoduulin toteutuksen suoritus, jolloin ko. koulutusmoduulin toteutukseen voi liittyä tieto "tutkintonimikkeestä"
- Näyttötutkinto on suoritus, josta voidaan antaa erillinen todistus

Tutkinto, tutkintotodistus ja suoritus tulee ymmärtää erikseen; henkilö ei liity todistuksen kautta suoritukseen, kun luodaan tietovarantoa koulutuksen järjestäjien tiedoista. Henkilöllä on suorituksia, joista voidaan antaa todistuksia.

Kuva suhteista

- KOMO = koulutusmoduuli
- KOMOTO = koulutusmoduulin toteutus

Todistus an sich

- Todistus tulisi yleistää
 - Tutkintotodistus
 - Suoritustodistus
 - Todistus läsnäolosta
 - Todistus osallistumisesta...
- Tieto hyödykkeen antamisesta (paperiasiakirja: alkuperäinen todistus, kopiot)
- Todistus tietynä ajankohtana jostain lähteestä
- Todistus henkilöllä olevista suorituksista
- Todistus siitä, että henkilöllä on esim. tutkintotodistuksen edellyttämät suoritukset ja, että tutkintotodistus tullaan antamaan väistämättä, mutta vasta myöhemmin (eli "väliaikainen tutkintotodistus")

Muuta pohdintaa

- Mikä on todistus? Onko todistuksella muuta omaa tietoa kuin todistusasiakirjan lähde ja tuottamispäivä?
- Tutkinnon ja suorituksen erottaminen "omikseen" on harhaanjohtava, koska molemmat ovat suorituksia, vain eri tasoisia (atribuutti) ja molemmista voidaan antaa todistuksia
- Osaamisen (kompetenssit) mappaus suorituksiin perustuu linkkeihin koulutusmoduulien ja koulutusmoduulien toteutusten kuvauksiin
- Tutkintonimiketieto saadaan todistukselle koulutusmoduulin / koulutusmoduulin toteutuksen kautta eli se ei ole suoraan todistukseen liittyvä tieto